

Вітаю!

Альона Дідик

**Директорка КУ «ЦПРПП
ВМР»**

(067) 8586159
didyk@galaxy.vn.ua

**Особливості оцінювання
учнів 5-7 класів НУШ
у природничій освітній галузі.
Записи в класному журналі.**

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Наказ Міністерства освіти і науки України від 03.06.2008 № 496 «Про затвердження інструкції з ведення класного журналу учнів 5-11 (12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів»

Наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 10.05.2011 № 423 «Про затвердження єдиних зразків обов'язкової ділової документації у загальноосвітніх навчальних закладах усіх типів і форм власності» (зі змінами, унесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 01.06.2020 № 725 «Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 10.05.2011 № 423»)

Державний стандарт базової середньої освіти (Постанова Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 № 898 «Про деякі питання державних стандартів повної загальної середньої освіти

Наказ Міністерства освіти і науки України від 02.08.2024 № 1093 «Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання»

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

02 08 2024

м. Київ

№ 1093

**Про затвердження рекомендацій
щодо оцінювання результатів
навчання**

<https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-rekomendatsii-shchodo-otsiniuvannia-rezultativ-navchannia>

ОБ'ЄКТ ОЦІНЮВАННЯ

Об'єктом оцінювання стають результати навчання учнів.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Результати навчання — це знання, уміння, навички, ставлення, цінності, набуті в процесі навчання, виховання та розвитку, які можна ідентифікувати, спланувати, виміряти й оцінити та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми на кожному рівні (циклі) загальної середньої освіти.

ПРИНЦИПИ ОЦІНЮВАННЯ

Методичні рекомендації затверджені наказом 1093 ґрунтуються на певних принципах, які є основою для створення справедливої та ефективною системи оцінювання. Ці принципи спрямовані на забезпечення об'єктивності, прозорості та розвитку учнів. До основних принципів належать:

Комплексність

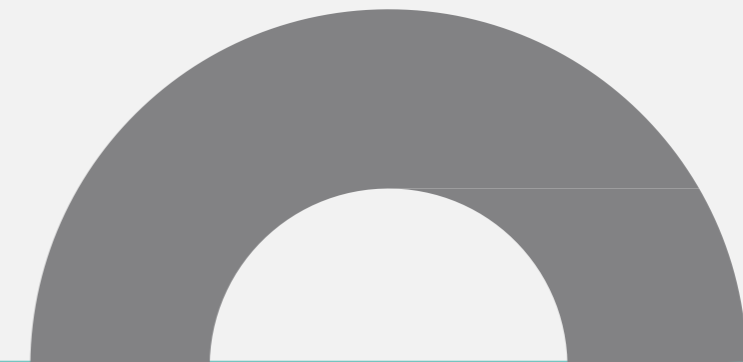
Оцінювання повинно бути комплексним, охоплюючи всі аспекти навчального процесу, а не лише результати тестування. Важливо оцінювати не тільки знання, а й навички, уміння, креативність та критичне мислення.

Диференціація

Оцінювання має бути диференційованим, враховуючи індивідуальні особливості учнів, їхні потреби та рівень підготовки. Це означає, що не всі учні повинні оцінюватися за одними й тими ж критеріями.

Зворотний зв'язок

Оцінювання має надавати зворотний зв'язок учням, допомагаючи їм розуміти свої сильні та слабкі сторони, а також визначати шляхи подальшого розвитку. Зворотний зв'язок повинен бути конструктивним і спрямованим на мотивацію до навчання.

Основні функції оцінювання

Оцінювання має надавати інформацію про досягнення результатів навчання учнів на певному етапі освітнього процесу та виконувати такі функції:

- формувальна (відстеження динаміки навчального поступу);
- констатувальна (встановлення рівня досягнення результатів навчання);
- діагностувальна (надання інформації про стан досягнення результатів навчання, наявність навчальних втрат, причин виникнення утруднень);
- коригувальна (адаптація освітнього процесу відповідним чином);
- орієнтувальна (відстеження динаміки формування результатів навчання та прогнозування його розвитку);
- мотиваційно-стимулювальна (активізація внутрішніх і зовнішніх мотивів до навчання);
- розвивальна (мотивація до рефлексії та самовдосконалення);
- прогностична (планування майбутніх цілей навчання);
- виховна (виховання в учнів свідомої дисципліни, наполегливості в роботі, працьовитості, почуття відповідальності, обов'язку).

Типи оцінювання

- 1** **Формувальне оцінювання** спрямоване на відстеження динаміки навчального поступу учнів, визначення їхніх навчальних (освітніх) потреб і скерування освітнього процесу на підвищення ефективності навчання з урахуванням встановлених результатів навчання.
- 2** **Підсумкове оцінювання** показує результат навчання та розвитку.
Державна підсумкова атестація передбачає оцінювання відповідності результатів навчання учнів, які завершили здобуття базової середньої освіти, вимогам Державного стандарту.
- 3** Особливості проведення, вимоги до змісту та критерії оцінювання державної підсумкової атестації Міністерство освіти і науки України визначає в установленому законодавством порядку.

Загальні критерії оцінювання

Оцінювання здійснюється за визначеними критеріями, які дозволяють встановити відповідність між вимогами до обов'язкових результатів навчання, визначеними Держстандартом, і фактичними результатами навчання учнів. У додатку 1 до Рекомендацій наведено загальні критерії оцінювання, які визначають загальні підходи до встановлення результатів навчання учнів і реалізуються за чотирма рівнями, що дає змогу здійснювати оцінювання за 12-бальною шкалою:

- початковий (1-3 бали);
- середній (4-6 балів);
- достатній (7-9 балів);
- високий (10-12 балів).

Кожний наступний рівень охоплює вимоги до попереднього, а також додає нові.

Галузеві критерії оцінювання

Загальні критерії оцінювання слугують основою критеріїв оцінювання за освітніми галузями (додаток 2 до Рекомендацій). У додатку визначені галузеві критерії із чітким описом кожного балу відповідно до груп результатів освітніх галузей:

Природнича:

- Проведення досліджень природи.
- Здійснення пошуку та опрацювання інформації.
- Усвідомлення закономірностей природи.

Правила і процедури проведення оцінювання

Оцінювання може здійснюватися як у процесі навчання (поточне), так і на різних його етапах (підсумкове).

Під час організації оцінювання результатів навчання учнів МОН рекомендує:

- під час планування освітнього процесу на семестр визначати форми поточного і підсумкового оцінювання;
- формулювати об'єктивні та зрозумілі для учнів навчальні цілі, які відповідають обов'язковим і очікуваним результатам навчання, визначених Держстандартом та модельним навчальним програмам;
- ознайомлювати учнів із критеріями та засобами оцінювання, за якими буде встановлюватись рівень досягнення ними результатів навчання на кінець навчального семестру та року;
- надавати учням зрозумілий, чіткий, доброзичливий і своєчасний зворотний зв'язок щодо їхніх результатів навчання за певний період. Залежно від дидактичної мети й виду навчальної діяльності його можна надавати в письмовій, усній або електронній формі;
- не протиставляти учнів один одному;
- акцентувати увагу лише на позитивній динаміці досягнень;
- індивідуально обговорювати з учнями труднощі в навчанні;
- створювати умови для формування вміння учнів аналізувати власну навчальну діяльність (рефлексія);
- спрямовувати учнів на спостереження своїх дій і дій однокласників, осмислення своїх суджень і дій з огляду на їх відповідність навчальним цілям під час навчальної діяльності;
- створювати умови для активної участі учнів у процесі оцінювання, зокрема шляхом самооцінювання та взаємооцінювання, та спільно визначати подальші кроки для покращення результатів навчання;
- коригувати освітній процес з урахуванням результатів оцінювання та навчальних потреб учнів.

Інструменти оцінювання

Оцінювання результатів навчання здійснюється за допомогою різних методів, вибір яких зумовлюється особливостями змісту навчального предмета / інтегрованого курсу, його обсягом, рівнем узагальнення, віковими особливостями учнів із застосуванням різних способів і засобів:

- усного опитування (індивідуальне, групове тощо);
- спостереження;
- аналіз портфолію;
- письмових завдань (окремі навчальні завдання, зокрема тестові з використанням ІТ, перекази, диктанти тощо, а **також діагностувальні, підсумкові роботи**);
- практичних завдань (завдання на лабораторному обладнанні, реальних об'єктах; розрахункові та розрахунково-графічні роботи);
- навчальний проект; робота з картами, діаграмами; заповнення таблиць, побудова схем, моделей, зокрема з використанням електронних засобів навчання тощо);
- завдань із використанням ІТ (онлайн-тести, презентації результатів виконаних завдань та досліджень, комп'ютерні продукти тощо);
- самооцінювання, взаємооцінювання;
- комплексного, що поєднує різні способи й засоби оцінювання.

Оцінювання здійснюється із застосуванням завдань різних когнітивних рівнів: на відтворення знань, на розуміння, на застосування в стандартних і змінених навчальних ситуаціях, уміння висловлювати власні судження, ставлення тощо.

Частотність та процедури проведення оцінювання, а також види діяльності, результати яких підлягають оцінюванню, визначають педагогічні працівники з урахуванням дидактичної мети, особливостей змісту навчального предмета / Інтегрованого курсу та з урахуванням етапу опанування програмовим матеріалом та етапу досягнення очікуваного результату навчання.

Формувальне оцінювання

Формувальне оцінювання - інтерактивне оцінювання учнівського прогресу, що дає змогу вчителям визначати потреби учнів, адаптуючи до них процес навчання.

Формувальне оцінювання результатів навчання учнів / учениць виконує діагностувальну, коригувальну, орієнтувальну, мотиваційно-стимулювальну, розвивальну, прогностичну та виховну функції.

Завдання для оцінювання добираються так, щоб можна було отримати об'єктивну інформацію про рівень досягнення учнями обов'язкових результатів навчання певної групи, яка охоплює споріднені загальні результати відповідної освітньої галузі.

За потреби, для отримання інформації щодо рівня досягнення очікуваних результатів навчання учнями, визначених в окремому елементі навчальної програми (тема / розділ тощо), **здійснюється тематичне оцінювання**. Результати тематичного оцінювання можуть бути використані для коригування освітнього процесу.

ПІДСУМКОВЕ ОЦІНЮВАННЯ

Метою **підсумкового оцінювання** є співвіднесення фактичних результатів навчання, яких досягли здобувані освіти, з обов'язковими / очікуваними результатами навчання, визначеними Державним стандартом / модельною навчальною програмою за певний період навчання.

Підсумкове оцінювання здійснюють періодично. Кількість підсумкових робіт, час їхнього проведення вчитель / учителька може встановлювати самостійно.

Підсумкові роботи можуть забезпечувати охоплення одного, декількох або всіх груп результатів, визначених у Державному стандарті, у межах вивченого впродовж певного періоду, і мають забезпечувати об'єктивність оцінювання.

Виконуємо окремі підсумкові роботи протягом семестру (одна група результатів)

02/09	...	18/09 ДР	...	01/10	11/10 1	...	02/11	14/11 2	19/11	...	11/12	19/12 3	20/12	ГР1	ГР2	ГР3	І семестр	
10	8		9	10	10	10	10	н	9	11	9	11	10	10	9	11		10

№	Дата	Зміст	Домашнє завдання
	02/09.....		
	01/10	Практична робота №3 «Тема...». Оцінювання ГР1	
	11/10	Підсумкова робота за групою результатів 1 «Проводить дослідження природи»	
	15/10...		
	02/11	Дослідження «Тема...». Оцінювання групи результатів 3 «Усвідомлює закономірності природи»	
	14/11	Підсумкова робота за групою результатів 2 «Здійснює пошук та опрацьовує інформацію»	
	19/11...		
	11/12	Проект «Тема...». Оцінювання групи результатів 2 «Здійснює пошук та опрацьовує інформацію»	
	19/12	Підсумкова робота за групою результатів 3 «Усвідомлює закономірності природи»	
	20/12		

Ви не можете оцінювати групи загальних результатів на кожному уроці - за наказом 1093 групи загальних результатів оцінюються у ході підсумкових оцінювань, які здійснюються періодично протягом семестру або у ході комплексного оцінювання в кінці семестру.

Пропоную визначити окремі практичні, дослідження тощо.

Поточне оцінювання є формувальним, і саме тому вчитель не може під час поточного оцінювання оцінювати групи результатів навчання - це суперечить закону "Про повну загальну освіту" та наказу 1093.

Тематичне оцінювання не є обов'язковим. Його можна проводити за потреби для отримання інформації про рівень досягнень очікуваних результатів учнівства з певної теми, розділу і використовувати для коригування освітнього процесу.

Оцінки за урок (поточні) та тематичні не враховуються за семестр.

Підсумкове оцінювання за семестр здійснюють за групами результатів навчання, що передбачені Критеріями оцінювання за освітніми галузями (додаток 2), з урахуванням різних форм і видів навчальної діяльності.

Для формування висновків щодо рівня досягнення обов'язкових результатів навчання за семестр учитель і учителька може запропонувати учнівству:

- 1) виконати комплексну підсумкову роботу, завдання якої дозволяють установити результати навчання за всіма групами результатів, визначеними в Критеріях оцінювання за освітніми галузями;
- 2) виконати окремі підсумкові роботи для кожної групи результатів, визначеної у Критеріях оцінювання за освітніми галузями.

Відомості, отримані під час підсумкового семестрового оцінювання результатів навчання, застосовують для вироблення навчальних цілей на наступний період, визначення труднощів, що постали перед здобувачами освіти, та коригування освітнього процесу.

Виконуємо комплексну підсумкову роботу

02/09	...	18/09 ДР	...	09/10	...	14/11	...	11/12	...	19/12	1	2	3	20/12	ГР1	ГР2	ГР3	I семестр	
				9		8		11			10	9	11		10	9	11		10

№	Дата	Зміст	Домашнє завдання
	02/09.....		
	09/10	Практична робота №3 «Тема...». Оцінювання групи результатів 1 «Проводить дослідження природи»	
	15/10...		
	14/11	Дослідження «Тема...». Оцінювання групи результатів 2 «Здійснює пошук та опрацьовує інформацію»	
	19/11...		
	11/12	Проект «Тема...». Оцінювання групи результатів 3 «Усвідомлює закономірності природи»	
	14/12...		
	19/12	Комплексна підсумкова робота. Оцінювання груп результатів 1,2,3	
	20/12		

Виконуємо 3 окремі підсумкові роботи для кожної групи результатів

02/09	...	18/09 ДР	...	09/10	...	14/11	...	06/12	...	12/12 1	17/12 2	19/12 3	20/12	ГР1	ГР2	ГР3	I семестр
				9		8		11		10	9	11		10	9	11	

№	Дата	Зміст	Домашнє завдання
	02/09.....		
	09/10	Практична робота №3 «Тема...». Оцінювання групи результатів 1 «Проводить дослідження природи»	
	15/10...		
	14/11	Дослідження «Тема...». Оцінювання групи результатів 2 «Здійснює пошук та опрацьовує інформацію»	
	19/11...		
	06/12	Проект «Тема...». Оцінювання групи результатів 3 «Усвідомлює закономірності природи»	
	10/12...		
	12/12	Підсумкова робота за групою результатів «Проводить дослідження природи»	
	17/12	Підсумкова робота за групою результатів 2 «Здійснює пошук та опрацьовує інформацію»	
	19/12	Підсумкова робота за групою результатів 3 «Усвідомлює закономірності природи»	
	20/12		

Кількість груп результатів навчання у Свідоцтві не відповідає Держстандарту тому пишемо не індекси (ПРО), а ГР1, ГР2, ГР3, розшифровуючи на сторінці «Зміст уроку» ці скорочення відповідно запису у Свідоцтві досягнень.

Під час оцінювання груп загальних результатів (підсумкова робота) оцінок може бути декілька відповідно до кількості оцінених груп загальних результатів – [на вебінарі МОН 04.10.2024р.](#) радили записувати їх в одну клітинку, але думаю краще записати їх в окремі стовпчики без дати.

Функціонал електронних журналів на сьогодні не відповідає вимогам до оцінювання за наказом 1093, тож кожен знаходить спосіб як це реалізувати на практиці самостійно ([поради з вебінару МОН](#)).

Рекомендовано в один спосіб на рівні закладу. Тобто заклад має продумати і затвердити рішенням педагогічної ради, враховуючи специфіку окремих предметів.

[Вебінар МОН](#) - це бачення експертів.

Мої зразки мають рекомендаційний характер.

В них я відобразила рекомендації з наказу 1093, намагалась врахувати функціонал електронних журналів та наше спілкування під час вебінару Центру.

У Свідоцтві досягнень виставляють **семестрові оцінки за групами результатів**. На підставі оцінок за групами результатів виставляють **загальну оцінку за семестр** з кожного навчального предмета / інтегрованого курсу навчального плану освітньої програми закладу освіти.

Оцінка за семестр може бути скоригованою.

Підсумкове оцінювання за рік не здійснюють. Річну оцінку виставляють на підставі загальних оцінок за I та II семестри або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним оцінок за I та II семестри. Для визначення річної оцінки потрібно враховувати динаміку особистих досягнень учня / учениці протягом року.

Річне оцінювання також може бути скоригованим.

Результати семестрового та річного оцінювання фіксують у класному журналі та Свідоцтві досягнень (далі - Свідоцтво).

Результати ДПА — у класному журналі та додатку до Свідоцтва про здобуття базової середньої освіти.

За умови використання власної шкали оцінювання заклад має визначити та описати в освітній програмі правила переведення загальної оцінки результатів навчання за рік у систему, визначену законодавством (12-бальну систему), для виставлення у Свідоцтво досягнень.

ПРИЙОМИ МОТИВАЦІЇ

Використовуйте **прийоми мотивації** для заохочення учнів до активної участі. Це може включати **позитивні коментарі** та нагороди за досягнення.

ЗВОРОТНИЙ ЗВ'ЯЗОК

Забезпечте **зворотний зв'язок** учням про їхні оцінки та прогрес. Це допоможе їм зрозуміти, які саме аспекти потребують покращення.

ЗНАЧЕННЯ КЛАСНОГО ЖУРНАЛУ

Класний журнал є **важливим інструментом** для ведення обліку успішності учнів. Він допомагає вчителям **систематизувати** інформацію та відстежувати прогрес учнів протягом навчального року.

Регулярність заповнення

Заповнюйте журнал **регулярно**, щоб уникнути накопичення роботи. Це допоможе зберегти актуальність інформації та полегшить оцінювання учнів.

АНАЛІЗ УСПІШНОСТІ

Регулярно проводьте **аналіз успішності** учнів на основі даних з журналу. Це дозволить виявити **тренди** та проблеми, які потребують уваги.

ВЗАЄМОДІЯ З БАТЬКАМИ

Співпрацюйте з батьками, надаючи їм **інформацію** про успішність їхніх дітей. Це сприяє **підтримці** та заохоченню учнів до навчання.

ПІДГОТОВКА ДО ПЕРЕВІРОК

Забезпечте **підготовку** до перевірок, ведучи журнал у відповідності до вимог. Це допоможе уникнути проблем під час перевірок з боку адміністрації.

<https://osvita.ua/school/reform/93209/>

Покликання на вебінар МОН

Комунальна установа «Центр професійного розвитку педагогічних працівників Вінницької міської ради або КУ №ЦПРПП ВМР»

Сайт Центру за посиланням:

<https://cprvnr.edu.vn.ua/>

Facebook сторінка Центру :

<https://www.facebook.com/cprppvnr.vin>

Адреса Центру:
м. Вінниця вул. Мури 4

